

تاریخ اندیشه های سیاسی

در غرب

تألیف:

دکتر ابوالقاسم طاهری

استاد و دانشیار علامه طباطبائی

نشر قوس

سرشناسه : طاهری، ابوالقاسم، ۱۳۲۰ -
 عنوان و پدیدآور : تاریخ اندیشه‌های سیاسی در غرب / تألیف ابوالقاسم طاهری
 وضعیت ویراست : [ویراست ۲]
 مشخصات نشر : تهران: قومس، ۱۳۳۹.
 مشخصات ظاهری : ۳۲۸ ص. عکس
 شابک : 964-5516-49-8
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیفا
 یادداشت : پشت جلد به انگلیسی: Abolghassem Taheri. History of western political thoughts
 یادداشت : چاپ هفتم: ۱۳۸۵
 یادداشت : چاپ دوم: ۱۳۸۰
 یادداشت : چاپ چهارم: ۱۳۸۲
 یادداشت : چاپ هشتم: ۱۳۸۶ (فیفا)
 یادداشت : کتابخانه: ص. [۳۲۷] - ۳۲۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 ضوئ : علوم سیاسی - تاریخ.
 رده بندی کتاب : ۳۲۰ ت ۲ ط / ۸۸۱ JA
 رده بندی دیویی : ۳۲۰/۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۳۳-۱۳۸۰

- نام کتاب : تاریخ اندیشه‌های سیاسی در غرب
- مؤلف : دکتر ابوالقاسم طاهری
- ویراستار : مهدی عباسی
- نوبت چاپ : سیزدهم
- سال چاپ : ۱۳۹۳
- شمارگان : ۱۰۰۰ جلد
- قیمت : ۱۵۰۰۰ تومان
- چاپ : ایران مصور
- شابک : ۹۶۴-۵۵۱۶-۴۹-۸
- ناشر : نشر قومس - تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، از پل چاه‌رود، کوچه بهار، شماره ۱۱ صندوق پستی ۱۱-۱۳۶۴۵-۱۳۶۴۷۰۱۶۲ - ۶۶۴۷۰۱۵۳ - ۶۶۴۷۰۱۵۳ - ۶۶۹۳۲۷۹۷ - ۶۶۹۱۳۱۵۵
 نشانی اینترنتی نشر قومس: www.ghoomes.com

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۷	پیشگفتار
۱۱	سقراط
۲۱	افلاطون
۲۶	«عدالت»
۳۰	نقش عدالت در پیوند میان سیاست و فلسفه
۳۲	هدف آموزش
۳۳	منشاء دولت
۳۵	منشاء جنگ
۳۶	پیدایش طبقه پاسداران
۳۸	تربیت پاسداران
۴۱	انتخاب پاسداران
۴۲	جامعه سیاسی و منشور دولت
۴۵	دولت طبقاتی
۴۹	مقایسه دولت طبقاتی افلاطون با دموکراسی و کمونیسم
۵۰	زندگی اشتراکی پاسداران
۵۴	حکومت فلاسفه
۵۹	فیلسوف برتر از قانون
۶۳	ارسطو
۶۵	ماهیت دولت
۷۳	توجیه بندگی

۷۷	مال و ثروت.....
۷۹	شهروند.....
۸۳	انواع حکومتها.....
۸۵	دموکراسی و دفاع از تفوق مردم.....
۸۷	تفوق قانون.....
۹۳	اپیور.....
۹۹	کلارن.....
۶۰۳	شکاکی.....
۶۰۷	رواقی و واقف.....
۵۱۱	مارکوس تولیوس سیسرون.....
۱۰۱۳	تعریف دولت.....
۱۱۴	تقدم قانون ازلی بر تمام قوانین مثبت.....
۱۲۱	دعوی دین و دولت.....
۱۲۷	سنکا.....
۱۳۱	ظهور کلیسای مسیح و مسأله اطاعت در مذهب مسیح.....
۱۳۳	دولت و مذهب مکمل یکدیگر.....
۱۳۵	وفاداری مردم به قدرت سیاسی و روحانی.....
۱۳۹	اگوستین.....
۱۴۰	شهر خدا.....
۱۴۲	عدالت.....
۱۴۶	صلح.....
۱۴۷	صلح جهانی.....
۱۴۹	بردگی و توجیه آن.....
۱۵۱	رابطه کلیسا و دولت.....
۱۵۳	توماس اکوئیناس.....
۱۶۰	توجیه بندگی.....
۱۶۶	قانون.....

۱۶۵	اطاعت دولت از مذهب
۱۶۹	ماکیاولی
۱۷۸	نظر ماکیاولی راجع به قانون الهی و طبیعی
۱۸۱	قول و پیمان شهریار
۱۸۸	فضیلت و بخت
۱۹۰	حکومت‌ها
۱۹۱	برتری دولتهای آزاد و آزادسی دولت
۱۹۴	امپریالیزم
۱۹۶	نام و نالی
۱۹۹	تناقض رانسیس ماکیاولی
۲۰۳	توماس مور
۲۱۱	ژان بُدن
۲۱۴	تعریف دولت
۲۱۵	حاکمیت
۲۱۸	سلطنت
۲۲۰	علل انقلابها
۲۲۱	بُدن و تفکر سیاسی او
۲۲۳	توماس هابز
۲۲۶	لویاتان هابز
۲۳۰	دولتها
۲۳۱	قرارداد اجتماعی
۲۳۴	حق طغیان
۲۳۷	حکمران مطلق
۲۳۹	حکومت‌ها
۲۴۰	رابطه دولت و کلیسا
۲۴۵	جان لاک
۲۴۸	نظر لاک در زمینه طبیعت انسان

۳۵۰	حق و عدالت
۳۵۱	وضع طبیعی
۳۵۳	قرارداد اجتماعی
۳۵۸	دارایی
۳۶۱	شارل لوئی دو سکوندا، بارون دو منتسکیو
۳۶۷	ان ژاک روسو
۳۷۲	قرارداد اجتماعی
۳۷۵	ادوارد برک
۳۷۸	مهر ویت
۳۸۳	عقل یا سیاست سیاسی
۳۸۵	جرمی بنتهام
۳۸۸	اصل سودمندی
۳۹۰	اصلاح
۳۹۱	مالکیت
۳۹۳	گئورگ ویلهلم فریدریش هگل
۳۹۴	دیالکتیک هگل
۳۹۹	دولت
۳-۲	مفهوم آزادی
۳-۳	آزادی و قانون
۳-۴	عقل، انقلاب و دولت ملی
۳-۷	تعصب اروپایی هگل
۳-۸	منطق قهرمان پرستی هگل
۳۱۱	آزادی بیان
۳۱۳	کارل مارکس
۳۲۵	مقایسه فلسفه هگل با مارکس
۳۲۷	فهرست منابع

بنام خداوند جان و خرد

پیشگفتار

اندیشه سیاسی تأثیر شگرفی در رفتار آدمی دارد و اعمال انسان محصول عقاید و اندیشه‌های او است. سیر تاریخ را نه تنها رخدادهای بزرگ که پاره‌ای از آثار بزرگ رونق بخشیده‌اند، این اثر اغلب در وقوع آن رخدادها سهم بوده‌اند. هر اندیشه عملکرد خاص به خود را می‌طلبد. هر عملی را نمی‌توان با هر اندیشه‌ای بکار گرفت. عقاید خرافی هیچگاه زمینه ساز کشور متمدن با امکانات پیشرفته نخواهد شد و از سوی دیگر اندیشه‌های والا و متمدن اجتماعی را نمی‌تواند نتیجه نخواهند داد. بنابراین تا وقتی که اندیشه‌های مترقی بین افراد و نخبگان یک کشور به سمت تعالی و پیشرفت نباشد. امکان توسعه در آن کشور وجود نخواهد داشت. به همین خاطر اندیشه سیاسی با دموکراسی و حدود آزادی انسان و میزان اقتدار دولت رابطه عمیق و ارتباطی است که دایره هر کدام از این دو را اندیشه سیاسی تعیین می‌کند و در زندگی مردم و اجتماعی مردم تأثیر مستقیم و نقش انکارناپذیری دارد و همه امورات زندگی تحت سیطره فلسفه و اندیشه سیاسی حاکم بر انسانهای موجود در اجتماع خاص است.

هیچ محقق واقع بین و بی نظری نمی‌تواند منکر تأثیر بی‌سازمان در محیط زندگی خود گردد، همانگونه که اثر محیط را نیز نباید انکار کرد. بدین لحاظ می‌توان به درجه و میزان تأثیر تفکر این دانشمندان پی برد تا بتوان راه وصول به هدف را مشخص نمود. این دانشمندان و شخصیت‌های برجسته تاریخ، مردان اندیشمند و صاحبان علم و معرفتند که به بشریت فرهنگ و تمدن داده‌اند (البته با کمک تمام افراد بشر). ارزش و اهمیت این انسانهای ارزشمند را هیچ صاحب عقلی نمی‌تواند انکار نماید. پس شناخت و تفکر و اندیشه آنان جهت اطلاع و آگاهی دانشجویان علاقمند از اهمیت خاصی برخوردار است. در کنار این دانشمندان، سیاستمداران، سرداران، نامداران، رهبران و خلاصه حادثه‌آفرینانی هستند که اغلب از آوازه‌ای بلند ولی شخصیتی حقیر برخوردارند. این

ابرمردان به ظاهر بزرگ جلوه کرده، ولی خود واقعاً عاری از بزرگی بوده‌اند و تفکرات و دیدگاه‌های غلط ارتجاعی و قرن وسطایی آنها میلیون‌ها انسان را به خاک و خون کشاند و ضمن خسارت‌های جبران‌ناپذیر سعی داشته‌اند بشریت را به عقب برگردانند. مثال این قبیل افراد سزار، هیتلر، موسولینی و... می‌باشند. ایتجاست که درک می‌کنیم سزارها، هیتلرها، موسولینی‌ها و دیگران چه نظرات موحشی برای بشریتند. زیرا دزدی، فساد، چپاول، شوه، آدم‌کشی، ترور و قتل انسان‌ها توسط آنان نیز عملی قهرمانانه توجیه می‌شود. هدف اندیشه سیاسی کارآمدی حکومت و اداره بهتر جامعه است. اندیشمندان سیاسی برای حل بحران‌های موجود در جامعه هستند. لذا بحران برای آنها سؤال ایجاد می‌کند و آنها در پی پاسخی برای این سؤال و همچنین ضمن ترسیم یک نظام سیاسی و راه حل، سعی می‌کنند تا نقاط قوت و نقائص نظام‌های قبلی بر طرف شود.

بنابراین دانشمندان سیاسی در جستجوی ارائه تصویری جامع و نسبتاً منسجم از زندگی سیاسی هستند. تفکر و اندیشه نتیجه مشکلات و پرسش‌ها هستند، خود این پرسش‌ها و مشکلات از اوضاع و احوال اجتماعی برمی‌خیزد و این نظرات سیاسی انعکاس اوضاع و احوال اجتماعی جامعه هستند که در چارچوب نظام فکری و با روشی جامع برای حل مشکل و بحران‌های موجود در جامعه پاسخ گویند و راه‌حلهای منطقی و معقول و حساب شده ارائه دهند.

پس فکر کردن و درس گرفتن از گذشته، جزء اجزای زندگی انسان است. و اصولاً هیچ عملی بدون تفکر متصور نیست. بنابراین هر کسی که انسان هست و جامعه هست، اندیشه سیاسی نیز هست.

فائده عملی اندیشه سیاسی و کاربرد اندیشه به منظور ترسیم معیشت، بهبود رابطه مردم و حکومتها، کارآمد کردن حکومتها، احیای حقوق مردم، تعیین نظام و تکالیف و حقوق متقابل ملت‌ها و دولت‌ها، کاربری در سیاست‌گذاری عمومی و برنامه‌ریزی کشور و غیره است.

بنابراین آثار دانشمندان یکی از زیباترین شاهکارها و ارمغانهای تاریخ و سرنوشت است. این آثار هم از لحاظ محتوا و هم از نظر شیوه بیان، از اهمیت فراوان برخوردارند. زیرا بسیاری از تفکرات و آثار آنان از هنگام نشر تاکنون در تکوین و توسعه فکر انسانی اثر بسیار گذارده‌اند برای آنان که به تفکر با ارزش ارج می‌نهند و نگران آینده جامعه

بشری هستند. مطالعه آثار دانشمندان و شناخت تفکرات آنان رهنمونی پرارزش است. هدف این کتاب آشنایی دانشجویان با نظرات دانشمندان و همچنین با مفاهیم، اصطلاحات و تفکر آنان و شناساندن اندیشه‌های سیاسی غرب است. کارهای این فیلسوفان بخشی از بنیاد فرهنگ و تمدن غرب بوده است و در پرورش اندیشه‌های سیاسی غرب، نویسندگان و متفکران سهم بسیاری داشته‌اند که کاوش در آثار آنان را ضروری می‌نماید.

دکتر ابوالقاسم طاهری
استاد دانشگاه علامه طباطبائی

www.ketab.ir